

Dansk historisk Fællesforening

Fredag den 1. september om eftermiddagen holdtes sammenslutningernes repræsentantmøder. Derefter var der åbent hus i Folkrörelsesarkivet för Halland og i Hallands Museum. Om aftenen samledes mødets deltagere til Hallandsaften i Folkets Hus. Arrangementet var hårdt ramt af sygdom. Både årsmødets svenske arrangør, landsantikvarie Arne Modén, og samtlige foredragsholdere ved Hallandsaften var blevet syge, men det lykkedes antikvarie Lennart Lundborg, som med kort varsel overtog ansvaret for arrangementerne, at skaffe andre foredragsholdere. Antikvarie Lundborg fortalte selv om Aktuel arkæologi i Halland, naturvårdskonsulent Ove Olsson talte om Hallands natur – et Norden i miniature – og Stina Lindblom sluttede aftenen med et causeri kaldet Promenade i Halmstad. Foredragene var ledsaget af lysbilleder.

Repræsentantmødet lørdag den 2. september kl. 9 fandt sted i den store sal i Folkets Hus. Formanden bød velkommen til kontorchef E. Thrane, Ministeriet for kulturelle anliggender, og til foreningens æresmedlem rigsarkivar Johan Hvidtfeldt. Dommer Worsaae valgtes til mødets dirigent, og gav ordet til formanden, som efter mindeord over fhv. landsarkivar Harald Hatt, overinspektør, dr. phil. Aage Roussel, driftsbestyrer J. Chr. Petersen, assistent Eilif Larsen og overarkivar Aage Rasch og frue, aflagde

1. *Formandens beretning:* I årets løb er optaget følgende nye medlemmer:

Flyvehistorisk Museum, Værløse, Lejre Fredningsforening, Selskabet for Ålborgs Historie, Vinderupegnens Samlerforening, Arkiv og byhistorisk Samfund for Kolding og Omegn, Historisk Selskab for Glostrup, Brøndbyerne, Herstederne og Vallensbæk, Frederikssund historiske forening, Glamsbjerg Kommunes lokalhistoriske Arkiv, Ølstykke lokalhistoriske Arkiv, Lokalhistorisk Arkiv for Jelling Kommune, Hedensted lokalhistoriske Arkiv, Hanstholms lokalhistoriske Arkiv, Holbo Herreds lokalhistoriske Arkiv, Rødby Lokalhistoriske Arkiv, Åskov kommunes lokalhistoriske Arkiv, Egnsarkivet i Galten, Lokalhistorisk Samling på Saxkøbing Bibliotek, Byhistorisk Arkiv for Aalborg, Holsted lokalhistoriske Arkiv, Vallø lokalhistoriske Arkiv, Grenå Egnsarkiv, Rougsø Kommunes lokalhistoriske Arkiv, Hadsten lokalhistoriske Arkiv, Øse og Næsbjerg lokalhistoriske Arkiver, Vanløse Bydels historiske Arkiv, Ringkøbing lokalhistoriske Arkiv, Lokalhistorisk Forening for Nørre Åby, Midtdjurs lokalhistoriske Arkiv, Rosenholm Egnsarkiv, Lærestolen i Middelalder-Arkæologi ved Aarhus Universitet og Lokalhistorisk samling for Herstedernes kommune.

Medlemstallet er herefter 356, nemlig 129 i Dansk kulturhistorisk Museumsforening, 122 i Sammenslutningen af lokalhistoriske Arkiver og 45 i Sammenslutningen af lokalhistoriske Foreninger, hvortil kommer 60 foreninger og institutioner direkte i Dansk historisk Fællesforening.

Styrelsen har konstitueret sig med fhv. museumsdirektør Knud Klem som næstformand, arkivar Helle Linde som sekretær, sognepræst O. Bruun Jørgensen som kasserer og amanuensis Knud Prange som redaktør.

Den daglige ekspedition på kontoret i Hillerød er varetaget af fru Grethe Petersen. Uafhængigt heraf administreres det danmarkshistoriske billedværk af cand. jur. Stig Hvidtfeldt, Gentofte.

I tilskud til foreningens drift har Kulturministeriet ydet det ansøgte beløb, 14.000 kr., samt af tipsmidlerne 4.000 kr. som 2. del af en 3-årig bevilling til trykning af institutionsberetninger i Fortid og Nutid. Undervisningsministeriet har ydet 4.500 kr. til foreningens udgivervirksomhed samt 2.000 kr. til Fortid og Nutid. Fra Dansk historisk Fællesfond har foreningen modtaget 1150 kr.

Kulturministeriets tilskud til de lokalhistoriske foreninger er i forhold til sidste år forøget med 4.500 kr., hvortil kommer et tilskud på 3.000 kr. til SLA. Til gruppen af historiske amtssamfund m. v. er der ialt ydet 53.000 kr., og selv om beløbet stadig er alt for beskedent i forhold til det kulturelle arbejde, der udføres i foreningerne, må vi dog med glæde konstatere, at den nedgangslinie, som indvarsledes sidste år, nu er brudt. Medvirkende hertil har måske været, at en deputation fra DHF d. 20. januar 1972 forelagde de lokalhistoriske foreningers problemer for kulturminister Niels Matthiasen. Vi mødte hos ministeren en forståelse for vort arbejde, som vi trods mange anstrengelser aldrig formåede at fremkalde hos hans forgænger.

Før mødet med kulturministeren rejste styrelsen over for amtssamfundene spørgsmålet om en ændring af statsstøttens form, således at man i stedet for den nuværende form med mange små bidrag til de enkelte foreninger samlede hele beløbet i en pulje, der kunne fordeles blandt foreninger, som havde behov for større beløb til udgivelse af bøger el. lign. Det viste sig imidlertid, at en del af foreningerne ikke så sig i stand til at undvære den faste årlige statsstøtte i deres almindelige virksomhed, og forslaget måtte derfor tages af bordet.

Det er en vigtig opgave for DHF at støtte det arbejde, der foregår i *det lokalhistoriske institut*, som nu har virket i snart to år. Vor ekspedition varetager salget af de skrifter, som direkte eller indirekte udsendes af instituttet, og vi optager disse i vort katalog. Instituttet er gået i gang med forberedelserne til den nye, forøgede udgave af vor Håndbog for danske Lokalhistorikere, som i sin nye skikkelse vil få et endnu bredere sigte end sin forgænger.

Efter udsendelsen af bd. XXIV, hefte 6, der skulle være udkommet i efteråret 1971, men først foreligger nu, er *Fortid og Nutid* 1 hefte bagud. Det manglende hefte foreligger i korrektur og forsinkelsen skulle forholdsvis hurtigt kunne indhentes. Det netop afsluttede bd. XXIV er på 776 sider, en forøgelse på 45 % sammenlignet med det foregående bind. På grund af et stigende abonnenttal har vi kunnet undgå prisforhøjelser i hele 5 år. Prisen er i dag 28,75 kr. pr. årgang (2 hefter), men fra og med næste årgang må der ske en justering. Der er nu 1472 abonnenter; sidste år var tallet 1347.

I vor skriftserie er udsendt to nye bøger, Carsten Bregenhøj: *Etnologisk inter-*

viewteknik, og *A. Strange Nielsen: Lokalhistoriske arkiver*. Kort tid efter årsmødet udkommer endvidere en heraldisk håndbog, *Sven Tito Achen: Identifikation af anonyme våbenskjolde*, og sæsonen skulle bringe to eller tre andre nyudgivelser foruden en række genoptryk af udsolgte bøger. Årets genoptryk omfatter *Iørn Piø: Folkeminder og traditionsforskning*, som forfatteren har omarbejdet og udbygget, *Ib Kejlbo: Historisk Kartografi*, som er ajourført, og *Bjarne Stoklund: Bondegård og byggeskik*, som er optrykt uændret. Da der vil gå nogen tid, før den nye udgave af *Håndbog for danske lokalhistorikere* kan blive en realitet, påtænker vi at udsende et fotografisk optryk af 1. udgave endnu en gang; værket er stadig meget efterspurgt. Med et salg af ca. 5000 bøger og en omsætning excl. moms på ca. 106.500 kr. (sidste år 117.500) er vort bogsalg fortsat meget stort. Boglagerets salgsværdi er pr. 1. april 1972 opgjort til ca. 250.000 kr., en stigning på ca. 24.000 kr. Eftersom der ikke er gæld af nogen art på boglageret – alle fremstillingsomkostninger er betalt, og der er afregnet fuldt ud med forfatterne for alle trykte eksemplarer – repræsenterer disse 250.000 kr. en reel reservekapital for foreningen.

I opgørelsen er hverken medregnet det danmarkshistoriske billedværk eller lageret af ældre årgange af Fortid og Nutid.

Den længe bebudede *Dansk historisk årsbibliografi*, som udsendes af Den danske historiske Forening, Det kgl. Bibliotek og DHF i fællesskab, er omsider en realitet. Årgang 1967 er netop udsendt, 1968 skulle komme inden længe. Udsendelsen administreres af DHFs ekspedition.

Den store lokalhistoriske bibliografi på amtsbasis – nu kaldet *Dansk Lokalbibliografi (DLB)* – som skal udgives af DHF i samarbejde med Det kgl. Bibliotek, har udsendt en klar og udførlig vejledning til brug ved udarbejdelsen af bibliografierne. Det egentlige bibliografiske arbejde er indledt for Roskilde amts vedkommende, efter at amtsrådet i indeværende finansår har bevilget 25.000 kr. til formålet – et smukt eksempel til efterfølgelse.

Årets *sommerkursus* afholdtes på Korinth Landbrugsskole d. 27.–30. juli under ledelse af arkivar Viggo Petersen og samlede 30 deltagere. Emnet var »Stationsbyen – et virkefelt for lokalhistorisk indsamling og registrering«. Undervisningsministeriet, der hidtil har financieret alle vore sommerkurser, afslog uventet vor bevillingsansøgning med henvisning til manglende midler. Der er imidlertid håb om, at vi til efteråret kan få pengene ved efterbevilling. Sker dette ikke, vil foreningen være 5.000 kr. fattigere og kan antagelig ikke gennemføre noget sommerkursus til næste år.

Til *postvæsenet* har foreningen efter anmodning udarbejdet en fortegnelse over historiske mærkedage 1974–83 at anvende ved forberedelsen af kommende frimærke-emissioner.

Til gennemførelsen af større arrangementer ved *SLAs jubilæum i 1974* har styrelsen overført 4.000 kr. til SLA og stillet et tilsvarende beløb i udsigt såvel i 1973 som i 1974. Desuden har vi på grund af et udeblevet statstilskud

bidraget med 2.000 kr. til SLA's drift og ydet SLF et beløb på 1.000 kr. til »Lokalhistorisk Kontakt«, der nu er sluttet sammen med SLA's blad til Lokalhistorisk Journal.

Med udsendelsen af bind IV er *Danmark. Historisk billedbog* omsider bragt til en heldig afslutning. Det redaktionelle arbejde har budt på mange problemer, og foreningen har al grund til at takke billedredaktøren, museumsdirektør Jørgen Paulsen, der har ydet et kolossalt arbejde, og som mere end nogen anden har æren for det smukke værk, samt landsarkivar P. Kr. Iversen, der fik ideen til værket.

Af oplaget på 15.000 eksemplarer er indtil nu solgt ca. 10.000. Et foreløbigt regnskab for salget er trykt i dette hefte. Regnskabets tal bør suppleres med den oplysning, at vi har afregnet samtlige udgifter til trykkeri, bogbinder, forfattere m. v., også for den endnu usolgte del af oplaget. Dette betyder, at det foreløbige overskud på ca. 260.000 kr. vil blive forøget meget væsentligt, efterhånden som restoplaget sælges. Dette har en netto-salgsværdi på ca. 700.000 kr., og selv om der må regnes med betydelige beløb til reklamebrochurer og annoncer, må det dog formodes, at det samlede overskud på værket mageligt skulle kunne passere en halv million kroner. Det kan endda blive endnu større, hvis de historiske foreninger selv vil gøre en energisk indsats for salget. Derved kan salgskomkostningerne begrænses stærkt.

På årsmødet har SLF og de deltagende lokalhistoriske foreninger modtaget deres andel af det foreløbige overskud. For de historiske foreningers vedkommende vil beløbet være 5 gange så stort som det tilskud, hvormed de i sin tid bidrog til værkets udgivelse.

Beretningen godkendtes uden bemærkninger.

2. Kassereren aflagde *årsregnskabet* og takkede revisorerne for deres store indsats med omlægning af regnskabet. Regnskabet godkendtes uden bemærkninger.
3. *Kontingentet* fastsattes uændret.
4. *Valg*. Olaf Olsen meddelte, at han egentlig ønskede at forlade formandsposten nu. Da Vagn Skovgaard-Petersen imidlertid har indvilget i at lade sig opstille til formandsposten om 2 år, lovede Olaf Olsen at fortsætte så længe. Knud Klem trak sig tilbage, og i stedet valgtes Jørgen Slettebo. O. Bruun Jørgensen, Kr. Hald, Knud Prange og Helle Linde genvalgtes. De øvrige medlemmer indsattes af sektionerne. Revisorerne Olav Christensen og Ejgil Pedersen genvalgtes. Formanden takkede Knud Klem for hans mangeårige arbejde i bestyrelsen, og Knud Klem sagde tak for godt samarbejde.
5. Under eventuelt spurgte *Niels-Jørgen Hansen*, om det var muligt at udvide DHF's kontorpersonale og centralisere en del af foreningernes kontorarbejde.

Især var der behov for et kontor for Lokalhistorisk Journal. *Formanden* svarede, at økonomien ikke tillader en udvidelse af kontoret i Hillerød nu, men at det i høj grad må indgå i foreningens planlægning at udbygge ekspeditionen til et forlagskontor. *Karen Andersen* rejste spørgsmålet om årsmødet 1973, og sagde at det var for dyrt i år. Foreningen ville være velkommen i Frederikshavn næste år. *Formanden* svarede, at mødet i år var blevet afkortet med en dag på grund af det høje prisniveau i Sverige. Der har været forslag om at henlægge mødet til Lolland-Falster eller Nordvestjylland næste år. Det vedtoges at stile mod at holde årsmødet 1973 på Lolland-Falster.

Om eftermiddagen var der byvandring i Halmstad ved antikvarie Lundborg og amanuensis Karin Jonsson og derefter udflugt til Simlångsdalen under ledelse af naturvårds konsulent Ingvar Nilsson. Man så herregården Vapnö og dalen, hvorefter udflugten afsluttedes med middag på Simlångsgården.

Søndag var der heldagsudflugt til det nordlige Halland, hvor man om formiddagen besøgte gravfeltet ved Broåsen i Grimeton og Varberg slot, som forevistes af intendent Björn Petersen. Efter frokost på Varberg slot fortsattes til Abild kirke og Falkenberg, hvor udflugten og årsmødet sluttede, inden tog og biler kørte til Varberg med de jyske deltagere og busserne tilbage til Halmstad med de øvrige deltagere.

Helle Linde